

1

Коли люди — таксисти й перукарки — запитують, чим я займаюся, я завжди кажу, що працюю в офісі. Однак за дев'ять з лишком років ще ніхто не поцікавився, у якому саме офісі я працюю або чим там займаюся. І я ніяк не можу збагнути, чи це тому, що я цілком відповідаю їхньому уявленню про те, який вигляд має офісний працівник, чи тому, що, чуючи щось на зразок «працюю в офісі», вони автоматично уявляють, як жінка копіює документи на ксероксі, а чоловік набирає щось на клавіатурі. Я зовсім не скаржуся. Навпаки, я задоволена, що мені не потрібно займатися дивовижно заплутаними рахунками, які їм належать. На початку своєї кар'єри, щоразу, як хтось цікавився тим, де я працюю, я відповідала, що компанія займається графічним дизайном, але після цього люди завжди починали думати, що я творча особистість. З часом мені стало нудно бачити їхні спантеличені обличчя, коли я пояснювала, що працюю в бухгалтерії і що ніколи не користувалася добре загостреними олівцями та крутим програмним забезпеченням.

Зараз мені майже тридцять, а я почала там працювати, відколи мені виповнився двадцять один рік. Боб, власник компанії, взяв мене на роботу невдовзі після відкриття офісу. Мені здається, він зробив це з жалю. Я здобула ступінь з класичної літератури й не мала жодного професійного досвіду, до того ж я приперлася на співбесіду з синцем під оком, кількома вибитими зубами і зламанною рукою. Мабуть, уже тоді він відчув, що я ніколи не буду прагнути отримати чогось більшого за погано оплачувану офісну роботу, що я буду задоволена тим, що мене візьмуть

у компанію, і позбавлю його клопоту шукати собі заміну в майбутньому. Можливо, він також був упевненим у тому, що мені не знадобиться відпустка для медового місяця чи для догляду за дитиною. Я не знаю напевно.

В офісі існує чітко визначена дворівнева система: працівників творчих позицій сприймають як кінозірок, решта — це лише допоміжний персонал для них. Поглянувши на нас, можна безпомилково визначити, до якої категорії ми належимо. Чесно кажучи, частково це пов'язано з нашою зарплатнею. Персонал бухгалтерії отримує мізерну зарплатню, тому ми не можемо дозволити собі робити модні зачіски чи носити дорогі окуляри. Одяг, музика, гаджети — хоча дизайнерів і вважають вільнодумцями з унікальними ідеями, насправді вони дотримуються чітко визначеної одноманітності. Графічний дизайн мене не цікавить. Я спеціаліст із фінансів. Насправді я могла б виписувати рахунки будь на що: озброєння, рогіпнол¹, кокоси.

Я приходжу в офіс о 8:30 з понеділка по п'ятницю і маю годину перерви на обід. Раніше я приносила сендвічі з собою, але вдома продукти часто псувалися до того, як я встигала їх використати, тому зараз я купую собі щось у кав'ярні дорогою на роботу. А в п'ятницю я завжди заходжу в «Маркс енд Спенсер» — чудове завершення робочого тижня. Тож я їм сендвіч у кімнаті для персоналу і читаю газету від початку й до кінця, після цього розв'язую кросворди. Я читаю «Дейлі Телеграф» не тому, що мені особливо подобається ця газета, а тому, що в ній найкращі кросворди. Я ні з ким не розмовляю — поки я їм свій обід, читаю газету й закінчую розв'язувати обидва кросворди, моя перерва майже завершується. Я повертаюся за свій робочий стіл і працюю до 17:30. Ще півгодини я витрачаю на дорогу додому.

Я готую вечерю і сідаю їсти, слухаючи передачу про лучників. Зазвичай я роблю пасту з соусом песто і салатом —

¹ Снодійне, заборонене в США. (Тут і далі прим. перекл., якщо не зазначено інаше.)

одна каструля, одна порція. Моє дитинство було сповнене кулінарних суперечностей: упродовж багатьох років на обід я їла виловлені вручну морські гребінці разом із приготованою на парі тріскою. А після численних розмов про політику і релігію за обіднім столом я зрозуміла, що зовсім не цікавлюся їжею. Я надаю перевагу недорогим і простим продуктам, які не потрібно довго готувати, але які разом з тим мають достатню кількість поживних речовин для того, щоб залишатися живим.

Отже, я приходжу додому, приймаю душ і читаю якусь книжку або дивлюся телевізор, якщо показують щось рекомендоване газетою «Телеграф». А в середу ввечері по п'ятнадцять хвилин я часто (що ж, завжди) розмовляю з матусею. У ліжку я лягаю близько десятої вечора, півгодини читаю, а потім вимикаю світло. Зазвичай у мене немає проблем зі сном.

У п'ятницю після роботи я не сідаю на автобус додому, а йду до «Теско» за рогом бізнес-центру і купую піцу «Маргарита», трохи вина к'янті та дві великі пляшки горілки «Глен'с». Удома я з'їдаю піцу та п'ю вино. Після цього трохи горілки. У п'ятницю я не напиваюся, лише кілька великих ковтків. Зазвичай я прокидаюся на дивані десь о третій ночі і після цього шкандибаю до ліжка. Решту горілки я випиваю на вихідних, розтягуючи дві пляшки на два дні, у цей час я ані п'яна, ані твереза. Тому в понеділок мені зазвичай потрібно багато часу, щоб отямитися.

Мій телефон дзвонить зрідка, а коли це трапляється, я завжди підстрибую. У таких випадках мене, як правило, запитують, чи я, бува, не можу провести страхування платоспроможності не зовсім законним шляхом. Я шепочу їм: «Я знаю, де ви живете» — і дуже, дуже обережно кладу слухавку. За цей рік у мою квартиру ніхто не заходив, окрім спеціалістів з обслуговування. Я нікого добровільно не запрошувала переступити мій поріг, якщо, звісно, це не працівник, який знімає покази лічильника. Гадаєте, це неможливо, чи не так? Але це правда. Я ж існую, хіба ні? Часто здається,

що мене тут немає, що я лише витвір власної уяви. Бувають дні, коли я відчуваю настільки легкий зв'язок з землею, що мені здається, ніби нитки, котрі непомітно прив'язують мене до планети, схожі на осінню павутину, на тонкі нитки карамелі, які може розірвати сильний порив вітру, а тоді я злечу і полечу за вітром, ніби насінина кульбабки.

Ці нитки злегка натягуються з понеділка по п'ятницю. Люди телефонують в офіс обговорити кредитні лінії, надсилають мені електронні повідомлення про договори та розрахунки. Мої колеги — Джейні, Лоретта, Бернадетта і Біллі — помітили б, якби я не з'явилася на роботі. За кілька днів (цікаво, скільки ж їм знадобиться на це часу) вони почали б турбуватися, що я не зателефонувала і не повідомила про хворобу, і, на відміну від мене, вони розкопають мою адресу в особовій справі. Гадаю, зрештою вони зателефонують у поліцію, це ж зрозуміло. А що робитимуть офіцери? Виламають двері моєї квартири? Знайдуть мене, прикриваючи роти руками від нестерпного смороду? Ця подія дасть моїм колегам тему для розмови в офісі. Вони ненавидять мене, але смерті моєї не бажають. Принаймні мені так здається.

Учора я ходила до лікаря. А здається, ніби це було сотні років тому. Цього разу мені трапився молодий лікар — блідий хлопчина з рудим волоссям, що мені дуже сподобалося. Адже молоді лікарі нещодавно пройшли підготовку, а це, безсумнівно, добра новина. Ненавиджу, коли мене оглядає підстаркувата лікарка Вілсон. Їй уже під шістдесят, і мені здається, вона не багато знає про новітні лікарські засоби та медичні відкриття. Вона заледве працює за комп'ютером.

Молодий лікар слухав мої скарги, але не дивився на мене, читаючи медичну картку на моніторі, клацаючи на кнопку повернення з наростаючою люттю, прокручуючи файл донизу.

— Чим можу допомогти цього разу, міс Оліфант?

— Мене турбує біль у спині, лікарю, — відповіла я. — Він мене мучить.

Він усе одно не поглянув на мене.

— Як довго ви відчуваєте біль? — запитав він.

— Кілька тижнів, — промовила я.

Він кивнув.

— Мені здається, я знаю, що могло його спричинити, — додала я, — але мені хотілося б почути вашу думку.

Він припинив читати і нарешті кинув погляд на мене.

— Що, на вашу думку, призвело до болю в спині, міс Оліфант?

— Мені здається, це мої груди, лікарю, — сказала я.

— Ваші груди?

— Так, — відповіла я. — Розумієте, я зважила їх, і виявилося, що вони важать майже чотири кілограми — разом, звісно ж, а не кожна окремо! — Я засміялася. Він пильно подивився на мене з кам'яним виразом обличчя. — І цю вагу доводиться носити на собі. Це не мало, — уточнила я. — Хочу сказати, якщо прив'язати майже чотири кілограми додаткової плоти до ваших грудей і змусити вас носити їх на собі весь день, ваша спина також почала б боліти, чи не так?

Він мовчки зиркнув на мене, а тоді хахикнув, щоб прочистити горло.

— Як... як ви?..

— Кухонні ваги, — пояснила я, киваючи. — Я просто... поклала їх на ваги. Я не зважувала їх разом, тому припустила, що вони мають важити приблизно однаково. Я розумію, що це не зовсім науковий підхід, але...

— Я випишу вам рецепт на знеболювальне, міс Оліфант, — промовив він, не даючи мені закінчити, і знову почав щось набирати на клавіатурі.

— Цього разу сильніші, будь ласка, — твердо відповіла я, — і багато.

Раніше вони намагалися здихатися мене, виписуючи крихітні дози аспірину. Мені потрібні високоефективні ліки, які можна додати до моєї аптечки.

— Чи не могли б ви виписати мені повторний рецепт на ліки від екземи? Здається, вона загострюється під час стресу чи збудження.

Він не спромігся відповісти на моє прохання, а просто кивнув. Ми мовчали, доки принтер випльовував рецепти, які лікар передав мені. Він знову поглянув у монітор і почав щось друкувати. Між нами зависла ніякова тиша. Його соціальні навички були жахливо нікчемними, особливо для людини, яка працює з іншими людьми.

— Бувайте, лікарю, — мовила я. — Дякую за те, що поділили мені час.

Мої слова пролетіли повз нього. Він, очевидно, все ще був поглинений своїми записами. Це єдиний недолік молодих спеціалістів — у них жахливі манери спілкування з пацієнтами.

Це був учорашній ранок, ранок іншого життя. А сьогодні автобус впевнено віз мене до бізнес-центру. Дошило, люди мали жахливий вигляд, куталися у свої пальта, вікна запотівали від кислого ранкового подиху. Життя пробивалося до мене крізь краплі дощу на склі, ароматно виблискувало над мокрим одягом і вологими ногами.

Я завжди пишалася тим, що могла самотужки керувати власним життям. Я єдина, що вижила, я — Елеанор Оліфант. І мені більше ніхто не потрібен — у моєму житті немає порожнечі, я не відчуваю нестачі якоїсь частини себе. Я самодостатня особистість. Саме це я завжди повторюю собі, за будь-яких обставин. Але минулого вечора я зустріла кохання всього свого життя. Коли я побачила, як він вийшов на сцену, я просто *зрозуміла*, що це воно. На ньому був стильний капелюх, але мене привабило зовсім не це. Ні, я не настільки поверхова. На ньому був костюм «трійка», *а нижній гудзик його жилета був розстебнутий*. Матуся казала, що справжні джентльмени завжди залишають розстебнутим останній гудзик — це було однією з ознак,

на яку слід було звертати увагу, оскільки вона вказувала на те, що перед вами витончений і елегантний чоловік, який належить до відповідного класу та має певний соціальний статус. Його вродливе обличчя, його голос... зрештою, це був чоловік, про якого можна було з упевненістю сказати «потенційний законний чоловік».

Матуся буде у захваті.

2

В офісі відчувалася радість від завершення тижня. Працівники брехали собі, що ці вихідні якимось дивовижним чином будуть неймовірними і що наступний тиждень і робота будуть інакшими, кращими. Але вони ніколи не збагнуть, що це даремні сподівання. Хоча для мене дещо таки змінилося. Я погано спала, але, попри це, почувалася добре, краще, неперевершено. Кажуть, коли зустрічаєш «ту саму людину», це відразу зрозуміло. І це правда, навіть той факт, що доля перетнула наші шляхи того четвергового вечора, тому вихідні вабили, обіцяючи час і надію.

Один з веб-дизайнерів сьогодні завершував проект, і, за традицією, ми відсвяткуємо цю подію дешевим вином і дорогим пивом, а ще насиплемо чипси в миски для пластивців. Якщо пощастить, усе почнеться рано, тому я зможу з'явитися на святкуванні й вчасно піти. Усе, що мені потрібно, — дістатися до крамниць до їх закриття. Я штовхнула двері, і прохолодний потік від кондиціонера змусив мене здригнутися, навіть попри те, що на мені була шкіряна куртка. Біллі намагався привернути до себе увагу. Він стояв спиною до мене, а інші були занадто захоплені його промовою, щоб помітити, як я прослизнула в офіс.

— Вона ненормальна, — сказав він.

— Що ж, ми знаємо, що вона трохи не при собі, — додала Джейні, — це ніколи не викликало сумнівів. Питання в тому, що вона робитиме цього разу?

Біллі шморгнув:

— Ти ж знаєш, що вона виграла ті квитки й попросила мене піти з нею на той дурний концерт?

Джейнн всміхнулася:

— Щорічна лотерея халявних подарунків від дурних клієнтів для Боба. Перше місце — два безкоштовні квитки. Друге місце — чотири безкоштовні квитки...

Біллі зітхнув:

— Точно. Вечір четверга був провальним — благодійний концерт у пабі, за участі маркетингової групи нашого найбільшого клієнта, а ще різноманітні коронні номери від родичів і друзів, які викликали лише зніяковіння. І, що найгірше, з *нею*!

Усі засміялися. Я не могла не погодитися з такою оцінкою, навряд чи той вечір був сповненим гламуру і розкоші в стилі твору Фіцджеральда.

— У першій половині виступав гурт — «Джонні-якось-там і Піонери-Пілігрими», — який насправді виявився не таким і поганим, — сказав він. — Вони грали переважно авторські композиції, а ще трохи каверів і класичних хітів.

— Я його знаю — Джонні Ломонд! — вигукнула Бернадетта. — Йому стільки ж років, скільки моєму старшому братові. Він приходив якось до нас на вечірку, коли мама і тато були на Тенерифе, він і приятелі мого брата з випускного класу. Закінчилося все тим, що вони забили раковину у ванній кімнаті, якщо я нічого не плутаю...

Я відвернулася, не бажаючи слухати про його помилки юності.

— Хай там як, — мовив Біллі (я помітила, що він не в захваті, коли його перебивають), — їй зовсім *не сподобався* гурт. Вона сиділа там ніби вкопана, не рухалася, не плескала, нічого. І як тільки вони закінчили, сказала, що їй потрібно додому. Вона не дочекалася навіть перерви, тому мені довелося сидіти решту виступу самому, наче відлюднику.

— Це ганьба, Біллі. Мені здавалося, ти збирався запросити її піти чогось випити, можливо, потанцювати, — зауважила Лоретта, злегка штурхаючи його ліктем.